

Ženy v umení / Women in Arts

Anotácie a biografie rečníčok a rečníkov / Speaker Abstracts and Biographies

11. – 13. novembra 2026 | Dvorana VŠMU, Bratislava

STREDA 11. NOVEMBRA 2026 / WEDNESDAY, 11 NOVEMBER 2026

13:00–13:40 Joanna Krakowska

Women in Arts. Narratives, Practices, and Institutions of Polish Theatre

Institute of Art, Polish Academy of Sciences, Theatre Academy in Warsaw, Poland

In what ways has the synergy of artistic, research-based, and critical practices contributed to transforming the position of women in narratives of the past, in public and scholarly discourse, and within structures of power in Polish theatre in the twenty-first century? How might this gender shift be assessed in both quantitative and qualitative terms, and what is its current impact on theatre-related discourse? The paper will address the distinction between symbolic and structural transformations, a differentiation that may substantially challenge the optimism of earlier assessments. Accordingly, a key component of the analysis will be the identification of external factors that shape and sustain the gendered status quo, from linguistic practices, persuasive books, and theoretical frameworks, through political and media developments, institutional and public relations crises, to emergent social practices. Within this conceptual framework, the paper, focused on the material and symbolic presence of women in Polish theatre, will present selected examples of narratives about the past, specific artistic practices, and institutions that explicitly position themselves as feminist. At the same time, it will critically interrogate their degree of radicalism, their social efficacy, and the extent of their political impact. By undertaking such a synthetic analysis for the purposes of a conference presentation, I aim to advance the thesis of a revolution that has, in a sense, already occurred, yet ultimately proved unsuccessful, having exhausted its transformative potential before achieving its intended outcomes. This perspective, in turn, opens up further questions concerning generational change in the processes of alliance-building, the delineation of fields of conflict, and the articulation of goals for women in the arts.

Akým spôsobom prispela synergia umeleckých, výskumných a kritických postupov k premene postavenia žien v rozprávaniach o minulosti, vo verejnom a odbornom diskurze a v mocenských štruktúrach poľského divadla v 21. storočí? Ako možno túto rodovú zmenu vyhodnotiť z kvantitatívneho aj kvalitatívneho hľadiska a aký je jej súčasný vplyv na divadelný diskurz? Príspevok sa bude zaoberať rozdielom medzi symbolickými a štrukturálnymi zmenami, pričom toto rozlíšenie môže výrazne spochybniť optimizmus predchádzajúcich hodnotení. Dôležitou súčasťou analýzy preto bude identifikácia vonkajších faktorov, ktoré formujú a udržiavajú existujúci rodový status quo, od jazykových postupov, vplyvných publikácií a teoretických rámcov cez politický a mediálny vývoj, inštitucionálne krízy a krízy vzťahov s verejnosťou až po vznikajúce spoločenské praktiky. V tomto koncepčnom rámci príspevok, zameraný na materiálnu a symbolickú prítomnosť žien v poľskom divadle, predstaví vybrané príklady naratívov o minulosti, konkrétnych umeleckých postupov a inštitúcií, ktoré sa explicitne hlásia k feminizmu. Zároveň kriticky preskúma mieru ich radikálnosti, spoločenskej účinnosti a politického dosahu. Prostredníctvom tejto syntetickej analýzy chce autorka rozvinúť tézu o revolúcii, ktorá sa v istom zmysle už odohrala, no napokon sa ukázala ako neúspešná, pretože vyčerpala svoj transformačný potenciál skôr, než dosiahla zamýšľané ciele. Táto perspektíva zároveň otvára ďalšie otázky

týkajúce sa generačnej výmeny v procesoch vytvárania spojenectiev, vymedzovania oblastí konfliktu a formulovania cieľov žien v umení.

Joanna Krakowska is a theatre historian, associate professor at the Institute of Art of the Polish Academy of Sciences and Theatre Academy in Warsaw. Recently published a book on the avant-garde queer performance in New York *Odmiencza rewolucja* (2020); two volumes of the history of Polish theatre: *PRL. Przedstawienia* (2016*), Demokracja. Przedstawienia* (2019) and three volume edition of materials for the women's history of Polish theatre HyPaTia (2018). The co-editor of the English language anthology *(A)pollonia. Twenty First Century Polish Drama and Texts for the Stage* (2014) and *Platform. East European Performing Arts Companion* (2016). As a member of theatre collective she co-authored two theatre pieces: *Kantor Downtown* (2015) and *Pogarda* (Contempt, 2016). Her research interests include queer performance, history of post-war Polish theatre, political and documentary theatre and drama.

Joanna Krakowska je divadelná historička a docentka pôsobiaca v Ústave umenia Poľskej akadémie vied a na Divadelnej akadémii vo Varšave. Je autorkou publikácie o avantgardnej queer performancii v New Yorku *Odmieńcza rewolucja* (2020), dvoch zväzkov venovaných dejinám poľského divadla, *PRL. Przedstawienia* (2016) *a Demokracja. Przedstawienia* (2019), a trojzväzkovej edície materiálov k dejinám žien v poľskom divadle HyPaTia (2018). Je spolueditorkou anglickojazyčných antológií *(A)pollonia. Twenty First Century Polish Drama and Texts for the Stage* (2014) a *Platform. East European Performing Arts Companion* (2016). Ako členka divadelného kolektívu sa autorsky podieľala na dvoch inscenáciách, *Kantor Downtown* (2015) a *Pogarda* (Pohŕdanie, 2016). Vo svojom výskume sa zameriava na queer performanciu, dejiny poľského povojnového divadla, politické a dokumentárne divadlo a drámu.

14:00–14:15 Natalija Jakubova

Venturing into the Profession of the Theatre Director: Self-Consciousness of the First Polish Female Directors

Institute of Literary Research, Polish Academy of Sciences | Poland, based in Austria

This paper draws on my research project "The Legacy of Stanisława Wysocka as a Theatre Director and "The Problem of the Woman Director" in Interwar Polish Theatre (Women's Archive, Institute of Literary Research of the Polish Academy of Sciences, 2025–2026). As in many other countries, the transition to a director-centred paradigm in Poland was marked by the masculinisation of the profession in public discourse. Strong institutional traditions also prevented women not only from holding leading positions in theatre production but even from considering directing as a possible path to professional fulfilment. Indeed, there were no women directors in Poland before the First World War, and during the interwar period they constituted an absolute minority in the profession. This paper will examine the women who ventured into directing, whether occasionally or over longer periods. It will provide an overview of how they made their directing debuts, how contemporaries perceived them, and how these careers were conceptualised by the artists themselves (in autobiographical writings, interviews and texts intended for publication and by theatre historiography).

Táto práca vychádza z môjho výskumného projektu Odkaz Stanisławy Wysockej ako divadelnej režisérky a „Problém režisérky" v poľskom divadle medzivojnového obdobia („Archív žien", Inštitút pre literárny výskum Poľskej akadémie vied, 2025 – 2026). Rovnako ako v mnohých iných krajinách, aj v Poľsku bol prechod k paradigme zameranej na režisérku poznačený maskulinizáciou profesie vo verejnom diskurze. Existovali tiež silné inštitucionálne tradície, ktoré bránili ženám nielen v tom, aby zastávali vedúcepozícieí v divadelnej tvorbeale aj v tom, aby vnímali réžiu ako možnú cestu k profesíjnemu naplneniu . Pred prvou svetovou vojnou v Poľsku nepôsobili žiadne režisérky, a počas medzivojnového obdobia tvorili v tejto profesii absolútnu menšinu. Táto práca sa bude zaoberať tými ženami, ktoré sa réžii venovali, či už sporadicky alebo na dlhšie obdobie. Poskytne prehľad o tom, ako debutovali v réžii, ako ich vnímali súčasníci a ako vlastnú tvorbu konceptualizovali samotné umelkyne (v autobiografických textoch, rozhovoroch a textoch určených na publikovanie a divadelná historiografia).

Natalija Jakubova, PhD, is a theatre researcher currently affiliated with the Institute for Literary Research of the Polish Academy of Sciences. Her previous projects included Gender-Sensitive Biography of the Polish Actress Irena Solska

(2013-2015), Marie Curie Fellowship, Institute for Literary Research of the Polish Academy of Sciences, Hugo von Hofmannsthal and Female Performers of His Work (2018-2020), Hofmannsthal´s „Idea of Europe" vs. Ideas of National Liberation in Habsburg Empire (2023-2024, Field of Excellence Dimensions of Europe, Graz University) and Slovak Theatre of the 1990s – 2010s: Comparative Perspective, SAIA Fellowship, Institute of Theatre and Film Studies, Slovak Academy of Sciences (2025). She has authored five books and numerous articles.

Natalija Jakubova, PhD., je divadelná výskumníčka, ktorá v súčasnosti pôsobí v Ústave literárneho výskumu Poľskej akadémie vied. K jej predchádzajúcim projektom patria Rodovo citlivá biografia poľskej herečky Ireny Solskej (2013 – 2015), štipendium Marie Curie, Ústav literárneho výskumu Poľskej akadémie vied), Hugo von Hofmannsthal a interpretky jeho diela (2018 – 2020), Hofmannsthalova „idea Európy" verzus predstavy o národnom oslobodení v Habsburskej monarchii (2023 – 2024, Field of Excellence Dimensions of Europe, Univerzita v Grazi) a Slovenské divadlo 90. rokov 20. storočia až 10. rokov 21. storočia: komparatívna perspektíva (2025, štipendium SAIA, Ústav divadelnej a filmovej vedy Slovenskej akadémie vied). Je autorkou piatich kníh a mnohých článkov.

14:15–14:30 Barbara Michalczyk-Zwolińska

Reimagining Workers' Theatre: Women Directors in Interwar Warsaw

Aleksander Zelwerowicz National Academy of Dramatic Art in Warsaw, Poland

This paper examines the work of women who directed theatres aimed at working-class audiences in interwar Warsaw. It focuses on five case studies: Scena i Lutnia Robotnicza under Antonina Sokolicz (1919–1921); the Rybałt Theatre headed by Stanisława Wysocka (1925–1926); Placówka Żywego Słowa, co-created by Janina Górska (1927–1929); Ateneum under Maria Strońska (1929–1930); and the Stefan Żeromski Theatre and Studio run by Irena Solska (1932–1933). These initiatives are situated within the broader context of mass theatre movements and the socio-political transformations of the Second Polish Republic.

Táto práca sa zaoberá činnosťou žien, ktoré v medzivojnovej Varšave viedli divadlá určené pre publikum pozostávajúce z robotníckej triedy. Zameriava sa na päť prípadových štúdií: Scena i Lutnia Robotnicza pod vedením Antoniny Sokoliczovej (1919 – 1921), divadlo Rybałt pod vedením Stanisławy Wysockej (1925 – 1926), Placówka Żywego Słowa, ktorú spoluvytvárala Janina Górska (1927 – 1929), Ateneum pod vedením Marie Strońskej (1929 – 1930) a Divadlo a štúdio Stefana Żeromského pod vedením Ireny Solskej (1932 – 1933). Tieto iniciatívy sú zasadené do širšieho kontextu masových divadelných hnutí a spoločensko-politických transformácií Druhej poľskej republiky.

Barbara Michalczyk-Zwolińska holds a PhD in the humanities and is a theatre historian. She is an Assistant Professor at the Aleksander Zelwerowicz National Academy of Dramatic Art in Warsaw. She is a member of the research project HyPaTia: A Women's History of Polish Theatre (2022–2027). Her research focuses on Polish theatre in the first half of the twentieth century, approached from a feminist perspective. She has published her works in journals such as Pamiętnik Teatralny, Didaskalia. Gazeta Teatralna, and Performer. She is the author of the monograph *From Education to Experiment: Women Directors of Warsaw's Workers' Theatres in the Second Polish Republic* (2025).

Barbara Michalczyk-Zwolińska má doktorát z humanitných vied a je historičkou divadla. Pôsobí ako odborná asistentka na Národnej akadémii dramatických umení Aleksandra Zelwerowicza vo Varšave. Je členkou výskumného projektu HyPaTia: Dejiny žien v poľskom divadle (2022 – 2027). Vo výskume sa z feministickej perspektívy venuje poľskému divadlu prvej polovice 20. storočia. Svoje práce publikovala v časopisoch Pamiętnik Teatralny, Didaskalia. Gazeta Teatralna a Performer. Je autorkou monografie *From Education to Experiment: Women Directors of Warsaw's Workers' Theatres in the Second Polish Republic* (2025).

14:30–14:45 Anna Cybulska

Feminist Choices After the War: The Case of Maria Morozowicz-Szczepkowska

Institute of Polish Culture, University of Warsaw, Poland

Maria Morozowicz-Szczepkowska (1895–1968) was an actress and playwright who consciously addressed women's emancipation in her work. Her play *Monica's Case* (1932) is considered one of the pioneering Polish feminist dramas. It was staged many times in Poland and abroad. In 1934, a Hollywood adaptation entitled *Dr. Monica* was even released. Like other works written during the interwar period, the play revolves around abortion, the devaluation of marriage, the value of female friendship, and sexual desire. The utopian, anti-war play *Silent Power* (1934) heralded the emergence of international women's movements with a decisive and beneficial influence on the economy and politics.

Maria Morozowicz-Szczepkowska (1895-1968) bola herečka a dramatička, ktorá sa vo svojej tvorbe vedome venovala otázke emancipácie žien. Jej hra *Monikin prípad* (1932) sa považuje za jednu z priekopníckych poľských feministických drám. Dielo sa mnohokrát uvádzalo v Poľsku aj v zahraničí. V roku 1934 bola dokonca uvedená hollywoodska adaptácia s názvom *Dr. Monica*. Hra, podobne ako iné diela napísané v medzivojnovom období, sa zaoberá témou potratov, devalvácie manželstva, hodnoty ženského priateľstva a sexuálnych túžob. Utopická a protivojnová hra *Tichá sila* (1934) predznamenala vznik medzinárodných ženských hnutí, ktoré mali rozhodujúci a pozitívny vplyv na hospodárstvo a politiku.

Anna Cybulska is a PhD student at the Institute of Polish Culture at the University of Warsaw and student of theatre studies at the Theatre Academy in Warsaw. She is a participant in the HyPaTia Project: Women's History of Polish Theatre. Continuation (National Programme for the Development of Humanities, project no. NPRH9 H11 88 2021).

Anna Cybulska je doktorandkou v Ústave poľskej kultúry Varšavskej univerzity a študentkou divadelnej vedy na Divadelnej akadémii vo Varšave. Je členkou výskumného projektu HyPaTia: Dejiny žien v poľskom divadle. Pokračovanie (Národný program rozvoja humanitných vied, projekt č. NPRH9 H11 88 2021).

15:25–15:40 Nadežda Lindovská

K problematike ženskej tvorby v slovenskom divadle, k jej výskumu a reflexii (On Women's Creative Work in Slovak Theatre and Its Research and Critical Reflection)

Department of Theatre Studies, Theatre Faculty, Academy of Performing Arts in Bratislava, Slovakia

The paper will address historical aspects of women's creative work in Slovak theatre and its theatrological reflection. Drawing on research into Magda Husáková-Lokvencová (1916–1966), the first Slovak professional woman theatre director, it will examine the exclusion of women's contributions from cultural memory and the circumstances surrounding the emergence of women's theatre directing. It will present the process and consequences of the feminisation of Slovak theatre, as well as the entry of feminist and gender discourse into Slovak drama and theatre at the turn of the twentieth and twenty-first centuries.

Príspevok bude venovaný historickým aspektom ženskej divadelnej tvorby na Slovensku a jej divadelnovednej reflexii. Na príklade výskumu venovanému osobnosti prvej slovenskej profesionálnej divadelnej režisérky Magdy Husákovej-Lokvencovej (1916 – 1966) priblíži vytesňovanie prínosu žien z kultúrnej pamäti a kontexty zrodu ženskej réžie. Predstaví proces a dôsledky feminizácie slovenského divadelného umenia ako aj vstup feministického a rodového diskurzu do slovenskej drámy a divadla na prelome 20. a 21. storočia.

Nadežda Lindovská, PhD., is a professor at the Department of Theatre Studies, Theatre Faculty of the Academy of Performing Arts in Bratislava. Her long-standing scholarly research addresses three areas: Russian theatre and drama; women in theatre; and the history and contemporary development of Slovak theatre. She initiated and led a research project on Magda Husáková-Lokvencová, the first professional Slovak female theatre director, helping to restore her place in cultural history. She introduced a gender perspective into Slovak theatrology and, in a series of studies, examined the feminisation of Slovak theatre and drama. She co-developed the concept of the research and publishing project 100 Years of the Slovak National Theatre and continues to study the dramatic works of Anton Chekhov. She has written four monographs and several dozen scholarly studies.

Prof. Nadežda Lindovská, PhD. - pôsobí na Katedre divadelných štúdií Divadelnej fakulty VŠMU v Bratislave. Dlhoročne vedecky reflektuje tri tematické okruhy: ruské divadlo a dráma, ženy v divadle, história a súčasnosť slovenského divadla. Iniciovala a viedla výskumný projekt venovaný prvej slovenskej divadelnej režisérke Magde Husákovej-Lokvencovek a prinavrátila ju do kultúrnych dejín. Vniesla do slovenskej teatrológie rodový aspekt, v sérii štúdií upozornila na proces feminizácie slovenského divadla a drámy. Spoluvytvárala koncepciu výskumno-publikačného projektu 100 rokov Slovenského národného divadla, kontinuitne venuje pozornosť dramatickej tvorbe A. P. Čechova. Je autorkou štyroch monografických prác a niekoľkých desiatok vedeckých štúdií.

15:40–15:55 Jana Wild

Neviditeľné a zneviditeľnené (Invisible and Made Invisible)

Department of Theatre Studies, Theatre Faculty, Academy of Performing Arts in Bratislava, Slovakia

The paper will focus on two dramaturgs who significantly shaped the drama ensemble of the Slovak National Theatre in Bratislava during the 1960s and who were forced to leave the theatre after the onset of Normalisation: Margita Mayerová and Eva Malinová (who emigrated after 1968).

Príspevok sa zameria na dve dramaturgičky, ktoré výrazne formovali činohru SND v Bratislave v 1960-tych rokoch a ktoré po normalizácii museli z divadla odísť – Margitu Mayerovú a Evu Malinovú (po 1968 emigrovala).

Jana Wild lectures at the Department of Theatre Studies, Theatre Faculty of the Academy of Performing Arts in Bratislava. Her research focuses primarily on Shakespeare in different cultural contexts, including translations, books, contemporary theatre, and film. She is the author of several monographs, editor of international publications, participant in and initiator of international Shakespeare projects, and a member of the executive committee of ESRA (European Shakespeare Research Association). She translates from German and English and also works as a theatre critic.

Jana Wild prednáša na Katedre divadelných štúdií Divadelnej fakulty VŠMU v Bratislave. Vo výskume sa venuje najmä Shakespearovi v rozličných kultúrnych kontextoch – v prekladoch, knihách, modernom divadle a vo filme. Je autorkou viacerých monografií, zostavovateľkou medzinárodných publikácií, účastníčkou a iniciátorkou medzinárodných shakespearovských projektov a členkou výboru ESRA (European Shakespeare Research Association). Prekladá z nemčiny a angličtiny a venuje sa aj divadelnej kritike.

15:55–16:10 Nora Nagyová

Vstup žien do sféry scénického a kostýmového výtvarníctva: Prípad Ester Martinčeková-Šimerová (Women's Entry into Set and Costume Design: The Case of Ester Martinčeková-Šimerová)

Department of Scenography, Theatre Faculty, Academy of Performing Arts in Bratislava, Slovakia

Ester Martinčeková-Šimerová (1909–2005), a modernist painter and set and costume designer, is regarded as the first lady of Slovak painting. She received her art education at leading institutions in Paris, including the Académie Julian, the Académie de l'art moderne and the private school of the prominent avant-garde painter and scenographer Alexandra Exter. In addition to fine art, she also left her mark on set and costume design. This paper focuses on her position within the Slovak theatre environment, her visual poetics and her collaborations with Slovak directors Ján Klimo, Ivan Lichard and Magda Husáková-Lokvencová, the first Slovak woman theatre director, with whom she shared not only a working relationship but also a friendship. Given the artistic mentorship of Alexandra Exter, the author also seeks to highlight the mentor's possible influence, especially on Martinčeková-Šimerová's visual poetics. Among other things, the study sheds light on the circumstances in which women entered the field of set and costume design as artistic creators, a field that had long been strongly dominated by men.

Modernistická maliarka a scénická a kostýmová výtvarníčka, Ester Martinčeková – Šimerová (1909-2005), je považovaná za prvú dámu slovenského maliarstva. Výtvarné vzdelanie získala na popredných univerzitách v Paríži, na Académii Julian , Academie de l´art moderne a v súkromnej škole významnej avantgardnej maliarky a scénografky Alexandry Exterovej. Okrem výtvarného umenia zanechala svoju stopu aj v oblasti scénickej a kostýmovej tvorby. Téma príspevku sústredí pozornosť na jej postavenie v slovenskom divadelnom prostredí, výtvarnú poetiku a spolupráce so slovenskými režisérmi Jánom Klimom, Ivanom Lichardom a prvou slovenskou divadelnou režisérkou Magdou Husákovou – Lokvencovou, s ktorou ju okrem pracovného vzťahu spájalo aj priateľstvo. Autorka príspevku sa snaží, vzhľadom na umelecké mentorstvo A. Exterovej, takisto poukázať na možný vplyv mentorky, najmä pokiaľ ide o výtvarnú poetiku E. Martinčekovej-Šimerovej. Štúdia okrem iného poodhaľuje kontexty vstupu žien, ako umeleckých tvorkýň, do prostredia scénického a kostýmového výtvarníctva, ktoré bolo dlhý čas výraznou doménou mužov.

Nora Nagyová, PhD (born 1987), studied theatre history and theory at the Theatre Faculty of the Academy of Performing Arts in Bratislava, where she completed her doctoral studies in 2018. During her studies, she undertook professional internships at the Arts and Theatre Institute in Prague and at the Prague Quadrennial of Performance Design and Space. In 2019, 2020 and 2021 she attended the International Seminar on Macedonian Language, Literature and Culture in Ohrid. Her research focuses on theatre scenography and costume design in relation to directing and theatre theory, as well as contemporary theatre and drama. She has published studies in edited volumes and scholarly journals including Slovenská literatúra, Slovenské divadlo and Spektar, and regularly presents at international conferences in Slovakia and abroad. Since 2018 she has taught at the Department of Scenography, Theatre Faculty of the Academy of Performing Arts in Bratislava, offering courses on the History and Theory of Scenography, Theatre History and related subjects.

Mgr. art. Nora Nagyová, PhD. (*1987) vyštudovala dejiny a teóriu divadelného umenia na Divadelnej fakulte Vysokej školy múzických umení v Bratislave. V roku 2018 tu obhájila doktorandské štúdium. Počas vysokoškolského štúdia absolvovala odbornú stáž v Divadelním ústavě – Institutu umění v Prahe a na Pražskom Quadriennale scénografie a divadelního prostoru. V rokoch 2019, 2020 a 2021 sa zúčastnila Medzinárodného seminára macedónskeho jazyka, literatúry a kultúry v Ochride. Vo výskumnej činnosti upriamuje svoju pozornosť na oblasť divadelnej scénografie a kostýmu v kontextoch divadelnej réžie a teórie, a súčasného divadla a drámy. Je autorkou viacerých štúdií, ktoré boli publikované v zborníkoch a vedeckých periodikách (Slovenská literatúra, Slovenské divadlo, Spektar). Aktívne vystupuje na medzinárodných konferenciách doma i v zahraničí. Od roku 2018 je internou pedagogičkou na Katedre scénografie DF VŠMU v Bratislave, kde prednáša Dejiny a teóriu scénografie, Dejiny svetového divadla a iné.

16:45–17:45 Magdalena Dąbrowska

Helena (záznam divadelnej inscenácie a diskusia / theatre performance recording and discussion)

Wierszalin Theatre, Poland

Helena is an original puppet theatre production by Polish director Magdalena Dąbrowska, based on the true life story of her grandmother, Helena Olimpia Dąbrowska (1926–2022). At the heart of the performance is an audio recording of a 2019 interview in which 93-year-old Helena recounts her childhood, youth, marriage, and family life in her own voice. Combining puppetry, live performance, and authentic recordings, the production connects personal and family memory with the history of the twentieth century. It explores love, loss, and the ability to preserve the joy of life despite experiences of war, illness, and the death of loved ones. This intimate story also raises questions about preserving memories and passing women's lived experiences on to future generations.

Helena je autorská bábková inscenácia poľskej režisérky Magdaleny Dąbrowskej, ktorá vychádza zo skutočného životného príbehu jej starej mamy Heleny Olimpie Dąbrowskej (1926 – 2022). Základom predstavenia je zvukový záznam rozhovoru z roku 2019, v ktorom 93-ročná Helena vlastným hlasom spomína na detstvo, mladosť, manželstvo a rodinný život. Prostredníctvom bábok, hereckej interpretácie a autentickej nahrávky inscenácia prepája osobnú a rodinnú pamäť s dejinami 20. storočia. Hovorí o láske, stratách a schopnosti uchovať si radosť zo života napriek skúsenosti vojny, choroby a smrti blízkych. Intímny príbeh zároveň otvára otázku uchovávania spomienok a odovzdávania ženských životných skúseností ďalším generáciám.

Magdalena Dąbrowska is a Polish actress and theatre director, a graduate of the Aleksander Zelwerowicz National Academy of Dramatic Art in Białystok, where she continued her studies in puppet theatre directing. She has collaborated with the Baj Theatre and Scena Lubelska 30/32 in Warsaw and has been associated with the Wierszalin Theatre since 2020. In 2020, she received a scholarship from the Polish Ministry of Culture, through which she created the production *Szekspirowskie kobiety*, awarded at the SzekspirOFF Festival in 2021. Her original production *Helena*, based on the life story of her grandmother, received several awards at the 14th Young Directors' Forum in 2024, including the ZASP Award for Best Direction, as well as awards from the directors of Teatr Łaźnia Nowa and Teatr Nowy in Poznań, and from Teatr Potem-o-tem. At the 16th Young People's Confrontations Festival (*Konfrontacje Młodych*) in Koszalin, she received the Young Jury Award and an Honorary Mention from the Professional Jury for her direction of *Helena*. The production has been presented at numerous festivals in Poland and abroad, including Boska Komedia in Kraków, IFTS in India, the Kalisz Theatre Meetings, Strefy Kontaktu in Wrocław, Wschód Kultury, Generation After, Spotkania Toruń, the Premiere Festival in Bydgoszcz, Metamorfozy Lalek, and Między Wierszami.

Magdalena Dąbrowska je poľská herečka a divadelná režisérka, absolventka Akadémie divadelného umenia Aleksandra Zelwerowicza v Białystoku, kde pokračovala v štúdiu réžie bábkového divadla. Spolupracovala s divadlami Baj a Scena Lubelska 30/32 vo Varšave a od roku 2020 pôsobí v Divadle Wierszalin. V roku 2020 získala štipendium poľského ministerstva kultúry, v rámci ktorého vytvorila inscenáciu *Szekspirowskie kobiety*, ocenenú na festivale SzekspirOFF v roku 2021. Jej autorská inscenácia *Helena*, založená na životnom príbehu jej starej mamy, získala v roku 2024 viacero ocenení na 14. Fóre mladej réžie vrátane ceny ZASP za najlepšiu réžiu, ako aj ocenenia od riaditeľov divadiel Teatr Łaźnia Nowa a Teatr Nowy v Poznani a divadla Teatr Potem-o-tem. Na 16. festivale Konfrontacje Młodych v Koszaline získala Cenu mladej poroty a čestné uznanie odbornej poroty za réžiu inscenácie *Helena*. Inscenáciu uviedli na viacerých festivaloch v Poľsku aj v zahraničí vrátane Boska Komedia v Krakove, IFTS v Indii, Kaliskie Spotkania Teatralne, Strefy Kontaktu vo Vroclave, Wschód Kultury, Generation After, Spotkania Toruń, Festiwal Prapremier v Bydgoszczi, Metamorfozy Lalek a Między Wierszami.

ŠTVRTOK 12. NOVEMBRA 2026 / THURSDAY, 12 NOVEMBER 2026

9:15–9:55 Iveta Škripková

Pozornosť zameraná na ženy. Spätný pohľad na aktivity banskobystrického štúdia T.W.I.G.A (2007–2017) a (ne)súlad divadelnej tvorby o ženskej skúsenosti s koncepciami feminizmov

Focusing on Women: A Retrospective on the Activities of the Banská Bystrica Studio T.W.I.G.A. (2007–2017) and the (In)Compatibility of Theatre about Women's Experience with Feminist Concepts

Independent theatre practitioner, former Director of the Puppet Theatre at the Crossroads, Slovakia

I had the opportunity to create theatre about and with women at the Puppet Theatre at the Crossroads in Banská Bystrica (BDnR) from 2000 to 2017. I also created site-specific theatre in various locations across Slovakia in collaboration with women's organisations, particularly Fenestra in Košice.

Divadlo o ženách a so ženami som mala možnosť tvoriť v Bábkovom divadle na Rázcestí (ďalej BDnR) v r. 2000 – 2017. Tiež ako site specific na rôznych miestach na Slovensku, v spolupráci so ženskými organizáciami, predovšetkým s Fenestrou v Košiciach.

Iveta Škripková is a playwright and theatre director. She worked at the Puppet Theatre at the Crossroads in Banská Bystrica as a dramaturg (from 1985) and as its director (1992–2025). She directed the international puppetry festival Bábkarská Bystrica (1994–2025) and the participatory theatre and audience-development festival EDUfest (2023 and 2025). She writes plays for children and adults and has been a multiple finalist in the DRÁMA (Slovakia) and Alfréd Radok Prize (Czech Republic) competitions. She has collaborated as an author with Slovak drama theatres (the Slovak National Theatre in Bratislava, DJZ in Prešov and SKD in Martin) and with theatres in Czechia and Poland. Since 2000 she has worked on themes of women's experiences and gender-sensitive projects. This led to the establishment of Studio T.W.I.G.A. (theatre – women – improvisation – gender – action, 2007–2017) at the Puppet Theatre at the

Crossroads, where around thirty productions about women and with women were created. In 2022 she published Feministické divadlo a jeho slovenská cesta (Feminist Theatre and Its Slovak Path), a monograph on the emergence of feminist art in Slovak theatre practice, published by the Theatre Institute in the Teória v pohybe series. Issue 1/2022 of SALTO was devoted to her study Feminizmy v divadle (Feminisms in Theatre). She is regarded as a founder of feminist theatre in Slovakia. Since 2010 she has led a creative writing studio for children and young people; she also published Divadelná hra-be-ce-da, ako sa pohrať s nudou (Divadelný stav, 2013). She promotes the use of non-formal theatre education in schools and theatres in Slovakia. She currently works on creative educational projects with the independent cultural centre Záhrada, schools and selected theatres (Municipal Theatre Trenčín, Litterra Revúca and DPOH Bratislava).

Dramatička, režisérka. Pôsobila v Bábkovom divadle na Rázcestí v Banskej Bystrici v pozícii dramaturgičky (od r. 1985) a v pozícii riaditeľky (od r. 1992 do r. 2025). Bola riaditeľkou medzinárodného bábkarského festivalu Bábkarská Bystrica (od r. 1994 do r. 2025) a festivalu participatívneho divadla a rozvoja publika EDUfest (r. 2023, r. 2025). Píše dramatické texty pre deti a pre dospelých. Je viacnásobnou finalistkou dramatických súťaží DRÁMA(SK), Cena Alfréda Radoka (CZ) . Autorsky kooperovala so slovenskými činohernými divadlami (SND Bratislava, DJZ Prešov, SKD Martin) a divadlami v Čechách, v Poľsku. Od r. 2000 sa venuje témam ženskej skúsenosti a rodovo citlivým projektom. Vyústili do založenia Štúdia T.W.I. G. A. (theater –women – improvisation – gender – action, r. 2007 – 2017) pri BDnR. V štúdiu vznikli tri desiatky inscenácií so ženami o ženách. V r. 2022 publikovala prvú odbornú monografiu o prieniku feministického umenia do domácej divadelnej praxe, Feministické divadlo a jeho slovenská cesta (Divadelný ústav, edícia Teória v pohybe). Časopis SALTO 1/2022 bol venovaný jej štúdii Feminizmy v divadle. Považuje sa za zakladateľku feministického divadla na Slovensku. Vedie Ateliér tvorivého písania pre deti a mladých ľudí (od r. 2010), publikácia Divadelná hra- be-ce-da, ako sa pohrať s nudou, (Divadelný stav, 2013). Presadzuje aplikáciu neformálneho vzdelávania divadlom do praxe škôl a divadiel v slovenskom prostredí. V súčasnosti sa podieľa na vzdelávacích kreatívnych projektoch s nezávislým centrom Záhrada, školami a vybranými divadlami (Mestské divadlo Trenčín, Litterra Revúca, DPOH Bratislava).

10:15–10:30 Eva Filová

Neviditeľné ženy slovenského filmu (Invisible Women of Slovak Cinema)

Department of Film Studies, Film and Television Faculty, Academy of Performing Arts in Bratislava, Slovakia

Slovak cinema, which until 1990 formed part of the state-monopoly Czechoslovak film industry, underwent gradual quantitative and qualitative growth in the 1950s, culminating in the following decade. Although men occupied all key positions and senior posts during this period, women working behind the scenes made a substantial contribution to film production (and to the emerging television industry), not only in support roles. Among those who have remained invisible and largely undiscovered are the partners of well-known directors: cinematographer Margarita (Mimi) Barabášová, the wife of documentary filmmaker and later feature-film director Stanislav Barabáš, who headed the Documentary Film Studio in the 1950s (both were among the first students of Prague's FAMU); and Eva Skřipská, assistant director and production manager on the films of Karol Skřipský, head of the Popular Science Film unit.

Slovenská kinematografia, do roku 1990 ako súčasť monopolného Československého filmu, zaznamenala v 50. rokoch postupný kvantitatívny aj kvalitatívny vzostup, ktorý kulminoval v nasledujúcej dekáde. Hoci v tomto období na všetkých dôležitých pozíciách a vo vysokých funkciách figurovali muži, ženy v ich úzadí sa výraznou mierou podieľali na prevádzke filmovej (i začínajúcej televíznej) tvorby, a to nielen v servisných povolaniach. Neviditeľnými a doteraz neobjavenými zostali partnerky známych režisérov: kameramanka Margarita (Mimi) Barabášová, manželka dokumentaristu a neskôr režiséra hraného filmu, v 50. rokoch vedúceho Štúdia dokumentárnych filmov Stanislava Barabáša (obaja patrili k prvým študentom pražskej FAMU), a Eva Skřipská, asistentka réžie a vedúca výroby filmov Karola Skřipského, vedúceho Populárno-vedeckého filmu.

Eva Filová is an assistant professor at the Department of Film Studies, Film and Television Faculty of the Academy of Performing Arts in Bratislava. Her main research interests include Slovak film history, gender studies, oral history, experimental film and new media. She publishes in Czech and Slovak film-studies volumes, participates in film conferences and has collaborated as a programmer with several film festivals. She is a co-author of several research

and educational projects and of the monograph *Slovenský štát vo filme. Dokumentárna a hraná tvorba po roku 1945* (2020), and author of *Eros, sexus, gender v slovenskom filme* (2013).

Eva Filová pôsobí ako odborná asistentka na Katedre filmových štúdií Filmovej a televíznej fakulty VŠMU v Bratislave. Venuje sa hlavne histórii slovenskej kinematografii, rodovým štúdiám, orálnej histórii, experimentálnemu filmu a novým médiám. Publikuje v českých a slovenských filmových zborníkoch, zúčastňuje sa filmologických konferencií a dramaturgicky spolupracovala s viacerými filmovými festivalmi. Je spoluautorkou niekoľkých vedeckých a edukatívnych projektov, monografie *Slovenský štát vo filme. Dokumentárna a hraná tvorba po roku 1945* (2020) a autorkou monografie *Eros, sexus, gender v slovenskom filme* (2013).

10:30–10:45 Lela Ochiauri

Through-action: The “General Line” of Georgian Cinema – From the “artistic fabrication” of the 1930s to the parables of the 1960s and the sincere confessions of the 21st century

Shota Rustaveli Theatre and Film Georgia State University, Georgia

We discuss general trends in Georgian cinema in the 1930s, 1960s and the 2020s, from the harshest period of censorship through covert confrontation with ideology to liberated cinema, as reflected in the lives and work of two women directors. One is Nutsa Ghoghoberidze, the first woman film director in Georgia, who spent ten years in a gulag camp and became a symbol of the fate of an artist in an oppressed society. The other is Lana Ghoghoberidze, Nutsa Ghoghoberidze’s daughter and one of the leaders of the generation of the 1960s, which effectively created a new era of Georgian cinema. Even today, at the age of 98, she continues her creative work in an independent and democratic country, “summing up” both her own past and that of Georgian cinema, and has become one of its legendary symbols.

Príspevok sa zaoberá všeobecnými trendmi gruzínskej kinematografie 30., 60. a 20. rokov 21. storočia, od najtvrdšieho obdobia cenzúry cez skrytú konfrontáciu s ideológiou až po oslobodenú kinematografiu, reflektovanú životom a dielami dvoch režisérok. Jednou je Nutsa Ghoghoberidze - prvá režisérka v Gruzínsku, ktorá prežila desať rokov v gulagu a stala sa symbolom osudu umelca v utláčanej spoločnosti. Druhou je Lana Ghoghoberidze, dcéra Nutsy Ghoghoberidze, a jedna z líderiek generácie 60. rokov, ktorá započala novú éru gruzínskej kinematografie. Dokonca aj dnes, vo veku 98 rokov, pokračuje vo svojej tvorivej činnosti v nezávislej a demokratickej krajine „sumarizovaním“ svojej vlastnej minulosti , ale aj minulosť gruzínskej kinematografie, a stala sa tak jedným z jej legendárnym symbolom.

Lela Ochiauri lectures at the Shota Rustaveli State University of Theatre and Film in Georgia. She is a theatre and film critic and cultural analyst. She holds a PhD in art history and works as a professor, head of the Department of Film Criticism and Theory, and chair of the doctoral thesis committee. She is the author of several books and dozens of academic articles on theatre and film.

Lela Ochiauri pôsobí na Štátnej univerzite divadla a filmu Šotu Rustaveliho v Gruzínsku. Je divadelnou a filmovou kritičkou a analytičkou kultúry. Má doktorát z umenovedy a pôsobí ako profesorka, vedúca Katedry filmovej kritiky a teórie a predsedníčka dizertačnej komisie. Je autorkou viacerých kníh a desiatok vedeckých článkov o divadle a filme.

10:45–11:00 Katarína Mišíková

Viditeľná žena. Subverzívne stratégie sociálno-politických dokumentárnych filmov Zuzany Piussi (The Visible Woman: Subversive Strategies in Zuzana Piussi’s Sociopolitical Documentary Films)

Department of Film Studies, Film and Television Faculty, Academy of Performing Arts in Bratislava, Slovakia

For decades, documentary filmmaking addressing socio-political issues was dominated by a male authorial perspective. In Slovak cinema, as in other Central and Eastern European cinemas, this situation was shaped by a dual patriarchal structure: the patriarchy of traditional gender roles and that of authoritarian political regimes. Following decades of a gender-specific division of labour under state socialism, and as a result of the post-socialist

transformation, the gradually growing influence of feminism in public discourse, European integration, and the restructuring of the national film industry, new creative and institutional spaces opened up for women filmmakers in the twenty-first century, particularly in documentary cinema. Nevertheless, documentaries made by women often continued to address subjects traditionally coded as "female", such as motherhood, family, or intimate experiences. In this context, the work of Slovak documentary filmmaker Zuzana Piussi represents a notable exception. For more than two decades, Piussi has consistently engaged with highly visible yet politically sensitive public issues—corruption, justice, nationalism, institutional power, and gender-related questions—while simultaneously exposing the mechanisms through which particular actors, conflicts, and forms of accountability are rendered invisible. This paper examines Piussi's films as a case study of the visibility of female authorship in a field historically marked by the marginalisation of women. It analyses her subversive strategies of representation (participatory presence, rejection of neutrality, performative intervention, and exposure of institutional opacity), through which she not only brings taboo or suppressed socio-political issues into view but also foregrounds her own subjective authorial position as a woman intervening in the public sphere. By comparing Piussi's approach with that of a younger generation of women documentary filmmakers (more intimate forms of politics, festival-oriented activism, and less confrontational public interventions), the paper explores changing regimes of visibility, authorship, and political engagement in contemporary Slovak documentary cinema.

V dokumentárnej tvorbe zameranej na sociálno-politické témy dlhodobo dominovala mužská autorská perspektíva. V slovenskej kinematografii, podobne ako v iných kinách strednej a východnej Európy, bola táto situácia formovaná dvojitou patriarchálnou štruktúrou: patriarchátom tradičných rodových rolí a patriarchátom autoritatívnych politických režimov. Po desaťročiach rodovo špecifikovaného rozdelenia práce počas štátneho socializmu a vplyvom post-socialistickej transformácie, postupne rastúceho vplyvu feminizmu vo verejnom diskurze, európskej integrácie a reštrukturalizácie národného filmového priemyslu sa v 21. storočí otvorili nové tvorivé a inštitucionálne priestory pre ženy-filmárky, najmä v oblasti dokumentárneho filmu. Napriek tomu sa ženské dokumentárne filmy často venovali témam tradične kódovaným ako „ženské", ako je materstvo, rodina alebo intímne skúsenosti. V tomto kontexte predstavuje tvorba slovenskej dokumentaristky Zuzany Piussi výraznú výnimku. Už viac než dve dekády sa Piussi dôsledne zaoberá mediálne viditeľnými, no politicky citlivými verejnými otázkami — korupciou, spravodlivosťou, nacionalizmom, inštitucionálnou mocou a rodovými témami — pričom súčasne odhaľuje mechanizmy, ktorými sú konkrétni aktéri, konflikty a formy zodpovednosti zneviditeľňované. Táto práca skúma Piussiine filmy ako prípadovú štúdiu viditeľnosti ženského autorstva v oblasti historicky poznačenej marginalizáciou žien. Analyzuje jej subverzívne reprezentačné stratégie (participatívna prítomnosť, odmietanie neutrality, performatívna intervencia, odhaľovanie inštitucionálnej netransparentnosti), prostredníctvom ktorých nielen robí viditeľnými tabuizované alebo potlačené sociálno-politické otázky, ale zároveň zdôrazňuje vlastnú subjektívnu autorskú pozíciu ako ženy zasahujúcej do verejnej sféry. Porovnaním prístupu Piussi s prístupom mladšej generácie žien-dokumentaristiek (intímnejšia politika, festivalovo orientovaný aktivizmus, menej konfrontačná verejná intervencia) práca skúma meniace sa režimy viditeľnosti, autorstva a politického zapojenia v súčasnom slovenskom dokumentárnom filme.

Katarína Mišíková lectures on film history, cognitive film theory and film analysis. Her research focuses on realism and hybrid film in Slovak cinema. She has published in journals and edited volumes in Slovakia and abroad, as well as the monograph *Mysl a příběh ve filmové fikci* (2009). She is a co-editor and co-author of the collective publications *Metamorfózy študentskej tvorby* (2011), *Nový slovenský film* (2015), *Transformation Processes and New Screen Media Technologies* (2016), and *Slovenský film v roku 2016* (2017). She has written the teaching text *Akademické kompetentnosti* (2024) and co-authored *Vybrané kapitoly zo svetového filmu* (2015) and *Kapitoly zo svetového filmu. História a súčasnosť* (2025). She also reviews films and works in film education and outreach, audience development, and cultural activism.

Prednáša o dejinách filmu, kognitívnej filmovej teórii a filmovej analýze. Venuje sa výskumu realizmu a hybridného filmu v slovenskej kinematografii. Publikovala v časopisoch a zborníkoch doma aj v zahraničí ako aj monografiu *Mysl a příběh ve filmové fikci* (2009). Je spolueditorkou a spoluautorkou kolektívnych publikácií: *Metamorfózy študentskej tvorby* (2011), *Nový slovenský film* (2015), *Transformation Processes and New Screen Media Technologies* (2016), *Slovenský film v roku 2016* (2017). Napísala skriptá *Akademické kompetentnosti* (2024) a je spoluautorkou skrípt

Vybrané kapitoly zo svetového filmu (2015) a *Kapitoly zo svetového filmu. História a súčasnosť (*2025). Venuje sa aj recenzovaniu filmov, popularizácii filmového umenia, audience development a kultúrnemu aktivizmu.

13:00–13:45 Jordana Palovičová

Queen of Tones and Poets' Muse: On the Fascinating Female Virtuoso and Composer Maria Szymanowska (1789–1831)

LECTURE PERFORMANCE

The lecture performance focuses on one of the most prominent figures of Polish music before Chopin. A role model in various aspects, Maria Szymanowska was one of the first touring female piano virtuosos and a successful composer. Discover her fascinating legacy and beauty of her piano works.

Prednáška spojená s klavírnym vystúpením sa zameriava na jednu z najvýznamnejších osobností poľskej hudby pred Chopinom. Maria Szymanowska bola jednou z prvých klavírnych virtuózok, ktoré podnikali koncertné turné, úspešnou skladateľkou a v mnohých ohľadoch vzorom pre ďalšie generácie. Objavte jej fascinujúci odkaz a krásu jej klavírnych diel.

Jordana Palovičová is a Slovak pianist and university teacher. She studied piano at the Conservatory in Bratislava, the Academy of Performing Arts in Bratislava, the Royal College of Music in London and the Musikhochschule Lübeck in Germany. She performs as a soloist and chamber musician in Slovakia and abroad and regularly presents works by Slovak composers. In 2016 she received the Ján Cikker Prize for her interpretation and promotion of the composer's music. She teaches at the Department of Keyboard Instruments, Music and Dance Faculty of the Academy of Performing Arts in Bratislava; in 2026 she was appointed professor in the field of musical arts.

Jordana Palovičová je slovenská klaviristka a vysokoškolská pedagogička. Klavír študovala na Konzervatóriu v Bratislave, Vysokej škole múzických umení v Bratislave, Royal College of Music v Londýne a Musikhochschule Lübeck v Nemecku. Ako sólistka a komorná hráčka účinkuje na Slovensku i v zahraničí a pravidelne uvádza diela slovenských skladateľov. V roku 2016 získala Cenu Jána Cikkera za interpretáciu a šírenie skladateľovej tvorby. Pedagogicky pôsobí na Katedre klávesových nástrojov HTF VŠMU v Bratislave; v roku 2026 bola vymenovaná za profesorku v odbore hudobné umenie.

13:45–14:00 Anja Bunzel

Beyond the Composer: Nineteenth-Century Musical Practitioners and Contemporary Concert Programming

Institute of Art History, Czech Academy of Sciences, Czech Republic

The study of women in nineteenth-century music has long focused on recovering and canonising women composers of the period. While such efforts have been, and remain, essential to challenging the exclusive structures of the musical canon, they also risk reinforcing a hierarchy in which composition is regarded as the primary—or most valuable—form of musical activity. This paper proposes a broader conceptual framework that foregrounds musical practitioners, including performers, teachers, salon hosts, editors and cultural mediators whose work shaped musical life in the nineteenth century. Drawing on examples from nineteenth-century Czech musical culture, it argues that many women's contributions operated through performance, pedagogy, and social or institutional mediation rather than composition alone. These activities played a decisive role in disseminating repertoire, shaping musical audiences, and developing aesthetic values. Nevertheless, they remain less visible in narratives that privilege the figure of the woman composer as the principal creative agent.

Štúdium žien v hudbe 19. storočia sa dlhodobo zameriava na obnovu a kanonizáciu skladateľiek tohto obdobia. Hoci takéto úsilie bolo a stále je kľúčové pri spochybňovaní exkluzívnych štruktúr hudobného kánonu, zároveň predstavuje riziko posilnenia hierarchie, v ktorej sa kompozícia považuje za primárnu – alebo najcennejšiu – formu hudobnej činnosti. Táto práca navrhuje širší koncepčný rámec, ktorý kladie do popredia hudobných praktikov, vrátane

interpretov, učiteľov, hostiteľov salónov, redaktorov a kultúrnych mediátorov, ktorých práca formovala hudobný život v 19. storočí. Na základe príkladov z českej hudobnej kultúry 19. storočia práca tvrdí, že prínos mnohých žien spočíval skôr v interpretácii, pedagogike a sociálnom či inštitucionálnom sprostredkovaní než výlučne v komponovaní. Tieto aktivity zohrali rozhodujúcu úlohu v šírení repertoáru, formovaní hudobného publika a rozvoji estetických hodnôt. Napriek tomu zostávajú menej viditeľné v naratívoch, ktoré uprednostňujú postavu skladateľky ako primárneho tvorivého činiteľa.

Anja Bunzel is a researcher in the Department of Musicology at the Institute of Art History of the Czech Academy of Sciences. She studied media and communication studies, musicology and English at Freie Universität Berlin, where she received an MA in musicology in 2012. She completed her PhD at Maynooth University in Ireland with research on the songs of Johanna Kinkel and was subsequently a postdoctoral fellow there. Her work focuses on private musical practices in Prague and Central Europe in the nineteenth century. She co-edited *Musical Salon Culture in the Long Nineteenth Century* (2019) and *Women in Nineteenth-Century Czech Musical Culture* (2024), and is the author of *The Songs of Johanna Kinkel: Genesis, Reception, Context* (2020).

Anja Bunzel je vedeckou pracovníčkou Oddelenia muzikológie Ústavu dejín umenia Akadémie vied ČR. Na Freie Universität Berlin vyštudovala mediálne a komunikačné štúdiá, muzikológiu a angličtinu; v roku 2012 tam získala magisterský titul z muzikológie. Doktorát získala na Maynooth University v Írsku výskumom piesní Johanny Kinkel a následne tam absolvovala postdoktorandský pobyt. Vo výskume sa venuje súkromnej hudobnej praxi v Prahe a strednej Európe v 19. storočí. Spolueditovala publikácie *Musical Salon Culture in the Long Nineteenth Century* (2019) a *Women in Nineteenth-Century Czech Musical Culture* (2024) a je autorkou monografie *The Songs of Johanna Kinkel: Genesis, Reception, Context* (2020).

14:00–14:15 Dagmara Łopatowska-Romsvik

Women with Mallets: Career Opportunities and Professional Challenges of Female Percussionists in Contemporary Poland

Institute of Musicology, Jagiellonian University in Kraków, Poland

In the 19th century, women were viewed favorably when they played musical instruments. They were encouraged, and even forced, to play the piano and to sing—skills they could primarily display during social gatherings at home. Over time, the range of possibilities available to female musicians gradually expanded, yet it was not until the second half of the 20th century that the first female performer became a percussionist in Europe. In Poland, women percussionists performing classical music appeared only sporadically during that period. According to the research carried out by Ksenija Komljenović at the University of Miami for the purpose of a doctoral dissertation (2017), today the majority of percussionists employed full-time in major concert institutions in Europe, and the United States are still men. On the other hand, among the outstanding Polish percussionists, there is a relatively small but very strong group of female artists. How have women established themselves in a musical field that has long been regarded as predominantly male? This paper explores the presence and professional experiences of female percussionists in contemporary Poland. Focusing on their educational backgrounds, artistic development, and career trajectories, it examines the opportunities available to women as well as the challenges they encounter in professional musical life. Drawing on interviews with female percussionists and research conducted in major cultural and educational institutions, including opera and philharmonic orchestras and music academies, the study investigates the factors that have shaped women's participation in percussion performance and assesses the extent to which gender continues to influence professional opportunities in this field.

V 19. storočí bolo pozitívne vnímané, keď ženy hrali na hudobných nástrojoch. Boli povzbudzované, ba dokonca nútené hrať na klavíri a spievať – zručnosti, ktoré mohli predvádzať predovšetkým počas spoločenských stretnutí v domácom prostredí. Postupne sa možnosti hudobníčok rozširovali, no až v druhej polovici 20. storočia sa v Európe objavila prvá žena pôsobiaca ako perkusionistka. V Poľsku sa perkusionistky v tomto období objavovali iba sporadicky. Podľa výskumu Ksenije Komljenović, uskutočneného na University of Miami v rámci dizertačnej práce (2017), tvoria aj dnes

väčšinu hráčov na bicích nástrojoch zamestnaných na plný úväzok vo významných koncertných inštitúciách v Európe a Spojených štátoch muži. Na druhej strane medzi významnými poľskými perkusionistami pôsobí pomerne malá, ale veľmi silná skupina umelkýň. Ako sa ženy presadili v hudobnej oblasti, ktorá sa dlho považovala za prevažne mužskú? Príspevok skúma zastúpenie a profesionálne skúsenosti perkusionistiek v súčasnom Poľsku. So zameraním na ich vzdelanie, umelecký vývoj a kariérne dráhy analyzuje možnosti, ktoré sa ženám otvárajú, ako aj výzvy, s ktorými sa stretávajú v profesionálnom hudobnom živote. Na základe rozhovorov s perkusionistkami a výskumu uskutočneného vo významných kultúrnych a vzdelávacích inštitúciách vrátane operných a filharmonických orchestrov a hudobných akadémií sa štúdia zaoberá faktormi, ktoré formovali účasť žien v interpretácii na bicích nástrojoch, a hodnotí, do akej miery rod naďalej ovplyvňuje profesionálne príležitosti v tejto oblasti.

Dagmara Łopatowska-Romsvik completed her musicology studies at the Jagiellonian University, where she also obtained her PhD inhumanities. Her research interests focus on the history of nineteenth century and the first part of twentieth century music in the Nordic countries, the history of musical life of that period, music reception and musical connections between Poland and the Scandinavian countries. She was a recipient of a Norwegian Government scholarship and later conducted research there on numerous occasions. She has collaborated on international research projects. She took part in Musikkarvprosjektet, carried out by the Norwegian Society of Composers, the National Library of Norway, the Institute of Musicology at the University of Oslo, the Norwegian Academy of Music, and the Music Information Centre. She was also responsible for the Polish component of the initiative to collect materials related to Arne Nordheim, undertaken by the Arne Nordheim Centre at the Norwegian Academy of Music in Oslo. She has participated in numerous international musicological conferences (including Oslo, Stockholm, Leipzig, Helsinki, Budapest, and Lucca).

Dagmara Łopatowska-Romsvik vyštudovala muzikológiu na Jagelovskej univerzite v Krakove, kde získala aj doktorát v humanitných vedách. Jej výskum sa zameriava na dejiny hudby 19. storočia a prvej polovice 20. storočia v severských krajinách, hudobný život tohto obdobia, recepciu hudby a hudobné vzťahy medzi Poľskom a škandinávskymi krajinami. Bola štipendistkou nórskej vlády a v Nórsku následne opakovane uskutočňovala výskumné pobyty. Spolupracovala na medzinárodných výskumných projektoch vrátane projektu Musikkarvprosjektet, na ktorom sa podieľali Nórska spoločnosť skladateľov, Nórska národná knižnica, Muzikologický ústav Univerzity v Osle, Nórska hudobná akadémia a Hudobné informačné centrum. Zodpovedala aj za poľskú časť iniciatívy zhromažďovania materiálov o Arnem Nordheimovi, realizovanej Centrom Arneho Nordheima pri Nórskej hudobnej akadémii v Osle. Zúčastnila sa mnohých medzinárodných muzikologických konferencií, okrem iného v Osle, Štokholme, Lipsku, Helsinkách, Budapešti a Lucce.

14:15–14:30 Anastasiia Tormakhova

Ukrainian Folklore through the Prism of Ukrainian Women Composers' Creativity

Department of Ethics, Aesthetics and Cultural Studies, Taras Shevchenko National University of Kyiv, Ukraine

Ukrainian folklore continues to serve as an important source of artistic inspiration for composers of different generations. This connection is particularly evident in the works of Ukrainian women composers, who not only reinterpret folk traditions but also transform them creatively. For them, folklore is not an archaic relic but a living cultural medium capable of interacting with modern artistic forms. Folk intonations, modal and harmonic structures, rhythmic patterns, melodic formulas and ritual symbolism acquire new artistic meanings within contemporary compositional language. The choral music of Lesia Dychko demonstrates a particularly strong relationship with folklore and ritual traditions. Her early neo-folklorist cantata *Chervona Kalyna*, based on Ukrainian song texts from the fifteenth to seventeenth centuries, reveals a deep connection with the national musical heritage. Throughout her career, Dychko incorporated elements of Ukrainian historical memory, folk imagery and sacred symbolism into large-scale choral and vocal works.

Ukrajinský folklór neustále slúži ako významný zdroj umeleckej inšpirácie pre skladateľov rôznych generácií. Toto prepojenie je obzvlášť zrejmé v dielach ukrajinských skladateliek, ktoré nielen reinterpretujú ľudové tradície, ale ich aj kreatívne transformujú. Folklór pre ne nie je archaickým reliktom, ale živým kultúrnym médiom schopným interakcie s modernými umeleckými formami. Ľudové intonácie, modálne a harmonické štruktúry, rytmické vzory, melodické formuly a rituálna symbolika nadobúdajú nové umelecké významy v rámci súčasného skladateľského jazyka. Zborová

hudba Lesie Dychko demonštruje obzvlášť silný vzťah k folklóru a rituálnym tradíciám. Jej raná neofolkloristická kantáta *Červená kalyna,* založená na ukrajinských piesňových textoch z 15. až 17. storočia, odhaľuje hlboké prepojenie s národným hudobným dedičstvom. Počas svojej kariéry Dychko integrovala prvky ukrajinskej historickej pamäte, ľudovej obrazotvornosti a sakrálnej symboliky do rozsiahlych zborových a vokálnych diel.

Anastasiia Tormakhova – PhD in Philosophy (Aesthetics), is Associate Professor at the Department of Ethics, Aesthetics and Cultural Studies, Taras Shevchenko National University of Kyiv (Kyiv, Ukraine). Her doctoral dissertation, *The Philosophy of Music in the Context of European Musical Culture of the 19th–20th Centuries*, explored the intersection of musical aesthetics and cultural theory. Tormakhova is a member of the editorial boards of several Ukrainian peer-reviewed journals in philosophy and cultural studies, such as *Political Science Bulletin*, *Ukrainian Cultural Studies*, and *Bulletin of Mariupol State University: Series Philosophy, Cultural Studies, Sociology*. She has participated in international programmes (Tempus, Erasmus+) in Slovakia and Poland.

Anastasiia Tormakhova je doktorkou filozofie v odbore estetika a docentkou na Katedre etiky, estetiky a kulturológie Národnej univerzity Tarasa Ševčenka v Kyjeve (Ukrajina). Vo svojej dizertačnej práci *Filozofia hudby v kontexte európskej hudobnej kultúry 19. a 20. storočia* skúmala prieniky hudobnej estetiky a kultúrnej teórie. Je členkou redakčných rád viacerých ukrajinských recenzovaných časopisov z oblasti filozofie a kulturológie, napríklad *Political Science Bulletin*, *Ukrainian Cultural Studies* a *Bulletin of Mariupol State University: Series Philosophy, Cultural Studies, Sociology*. Zúčastnila sa medzinárodných programov Tempus a Erasmus+ na Slovensku a v Poľsku.

15:05–15:20 Dáša Čiripová

Nechcem ružu, chcem revolúciu (I Don't Want a Rose, I Want a Revolution)

Department of Theatre Studies, Theatre Faculty, Academy of Performing Arts in Bratislava, Slovakia

Three years ago, Brazilian artist Carolina Bianchi caused a theatrical scandal with her production *The Bride and Good Night Cinderella*, a work that is changing the contemporary theatre paradigm. It provokes, activates, transforms, and pushes the boundaries of reception. Her work is not a thesis but a question: what is art for, and what power does it have? Together with Bianchi, we ask what is still possible in the theatre. Is theatre a medium capable of changing the way people think, their social and political attitudes, or even their actions? What is theatre for today? Carolina Bianchi's theatre is cruel, open, and firmly rooted in reality. Radical provocation in art becomes a tool for artistic, social, and political change. Slovak art is currently in a very difficult situation. Once again, it is predominantly women who are fighting for its existence with courage, determination and patience. Yet their position remains largely in the shadows, behind the scenes—whether in cultural strikes, at international festivals, in Slovak arts institutions or in the repertoires of Slovak theatres, where they create work in studio spaces rather than on main stages. The personal experience of violence of director and performer C. Bianchi becomes a reminder that Slovak women artists, if they believe in themselves, can follow her example.

Brazílska umelkyňa Carolina Bianchi so svojou inscenáciou T*he Bride and Good Night Cindarella* vyvolala pred troma rokmi divadelný škandál, ktorý mení súčasnú divadelnú paradigmu. Provokuje, aktivizuje, transformuje a posúva hranice recepcie. Jej tvorba nie je tézou, ale otázkou – načo je umenie a akú má moc. Spolu s Bianchi sa pýtame, čo všetko je ešte v divadle možné. Je divadlo médium, ktoré dokáže meniť myslenie, spoločenský, politický postoj, alebo dokonca aj konanie? Na čo vôbec je dnes divadlo? Divadlo Caroliny Bianchi je kruté, otvorené, pevne ukotvené v realite. Radikálna provokácia v umení sa stáva nástrojom na zmenu umeleckú, sociálnu a politickú. Slovenské umenie sa momentálne nachádza vo veľmi zložitej situácii. A opäť sú to práve prevažne ženy, ktoré o jeho existenciu bojujú s odvahou, odhodlanosťou a trpezlivosťou. No napriek tomu je ich pozícia opäť tieňová, v zákulisí, či už pri kultúrnych štrajkoch, na medzinárodných festivaloch, v slovenských umeleckých inštitúciách, v repertoároch slovenských divadiel, kde tvoria v štúdiách, nie vo veľkých sálach. Osobná násilná skúsenosť režisérky a performerky C. Bianchi sa stáva mementom, ktoré slovenské ženské umenie pri viere v seba dokáže nasledovať.

Dáša Čiripová studied Theatre Studies and Latin at the Academy of Performing Arts and the Department of Classical Philology and Classical Languages at Comenius University in Bratislava. In 2017 she completed her PhD studies in philology and classical studies in Bratislava. From 2007 to 2017 she worked at the Theatre Institute as an editor and later editor-in-chief of the journal *kød*. She subsequently worked at the Slovak Academy of Sciences, Centre of Art Sciences, Institute of Theatre and Film Research. She currently teaches at the Department of Theatre Studies, Academy of Performing Arts in Bratislava. Her research addresses ancient theatre, the contemporary reception of classical drama, and the intersections of Slovak and international contemporary theatre with performance, dance and visual art. As a dramaturge she has worked on dance productions by Debris Company, performances by GAFFA, Kameňolom and Divadlo Slzy Janka Borodáča. In 2019, she presented her original project *Mimochodom*.

Vyštudovala Divadelnú vedu a latinčinu na Katedre divadelnej vedy VŠMU a na Katedre klasickej filológie a klasických jazykov UK v Bratislave. V roku 2017 ukončila PhD štúdium na Katedre filológie a klasických štúdií v Bratislave. V rokoch 2007 až2017 pracovala v Divadelnom ústave ako redaktorka a neskôr šéfredaktorka časopisu *kød*. Neskôr na SAV CVU – Ústav divadelnej a filmovej kritiky. V súčasnosti vyučuje na Katedre divadelných štúdií na VŠMU v Bratislave. Venuje sa výskumu antického divadla, recepcii antickej drámy v súčasnosti a rovnako presahom súčasného slovenského ako aj svetového divadla do performatívneho, tanečného a výtvarného umeniu. Ako dramaturgička sa podieľa na tanečných inscenáciách zoskupenia Debris company, performanciách GAFFA o.z. a Kameňolom o.z. a Divadla Slzy Janka Borodáča. V roku 2019 uviedla svoj autorský projekt *Mimochodom*.

15:20–15:35 Adam Nagy

Ženská perspektíva a reprezentácia v súčasnej slovenskej divadelnej réžii (Women's Perspectives and Representation in Contemporary Slovak Theatre Directing)

Theatre Institute, Bratislava, Slovakia

The paper focuses on the work of selected Slovak women theatre directors and examines how they articulate women's experiences, historical memory and contemporary social issues through current directing strategies. At the centre of the research are the artistic approaches of prominent creators such as Iveta Ditte Jurčová, Sláva Daubnerová, Júlia Rázusová and Alžbeta Vrzgula, whose work forms a significant part of contemporary Slovak independent theatre. Their productions are characterized by an authorial approach and hybrid genre structures that combine elements of dramatic theatre, performance, documentary theatre and contemporary dance.

Príspevok sa zameriava na tvorbu vybraných slovenských divadelných režisérok a skúma, akým spôsobom prostredníctvom súčasných režijných stratégií artikulujú ženskú skúsenosť, historickú pamäť a spoločenské otázky prítomnosti. V centre výskumu stoja poetiky výrazných autoriek ako napríklad Iveta Ditte Jurčová, Sláva Daubnerová, Júlia Rázusová a Alžbeta Vrzgula, ktorých tvorba predstavuje výraznú súčasť súčasného slovenského nezávislého divadla. Ich inscenácie sa vyznačujú autorským prístupom a hybridnou žánrovou štruktúrou, v ktorej sa prelínajú postupy činohry, performancie, dokumentárneho divadla či súčasného tanca.

Adam Nagy, PhD. completed his master's degree in Theatre Studies at the Theatre Faculty of the Academy of Performing Arts in Bratislava in 2023. In 2026, he completed his doctoral studies at the Institute of Theatre and Film Studies of the Art Research Centre of the Slovak Academy of Sciences, where his dissertation focused on contemporary Slovak female directors working in independent theatre. He currently works as a theatre researcher and documentation specialist at the Centre for Theatre Documentation of the Theatre Institute in Bratislava. He has regularly participated in student platforms at Slovak and Czech theatre festivals, workshops for young critics, and festival editorial teams. He contributes to the periodicals kød, Tanec, MLOKi and Monitoring divadiel na Slovensku, as well as the Hungarian-language newspaper Napunk, where he focuses on Hungarian-language theatre in Slovakia. He was also involved in the Tanečná sezóna project, dedicated to reviewing contemporary dance in Slovakia. He has been a member of the Slovak Centre of AICT since 2022.

Mgr. Adam Nagy, PhD. absolvoval v roku 2023 magisterské štúdium na Katedre divadelných štúdií Divadelnej fakulty VŠMU v Bratislave. V roku 2026 ukončil doktorandské štúdium na Ústave divadelnej a filmovej vedy Centra vied o umení SAV, kde sa vo svojej dizertačnej práci venoval súčasným slovenským režisérkam na nezávislej divadelnej scéne. V súčasnosti pôsobí v Centre divadelnej dokumentácie Divadelného ústavu v Bratislave ako teatrológ a dokumentátor. Pravidelne sa zapájal do študentských platforiem slovenských a českých divadelných festivalov, workshopov pre mladých kritikov a festivalových redakcií. Publikuje v periodikách kød, Tanec, MLOKi a Monitoring divadiel na Slovensku, ako aj v maďarských novinách Napunk, kde sa venuje tvorbe maďarských divadiel na Slovensku. Pôsobil tiež v projekte Tanečná sezóna, zameranom na reflexiu slovenského súčasného tanca. Od roku 2022 je členom Slovenského centra AICT.

15:35–15:50 Martina Mašlárová

Telo, hlas, skúsenosť: Zviditeľňovanie ženskej skúsenosti v súčasnom slovenskom autorskom divadle (Body, Voice, Experience: Making Women's Experience Visible in Contemporary Slovak Devised Theatre)

Department of Theatre Studies, Theatre Faculty, Academy of Performing Arts in Bratislava, Slovakia

The paper examines ways in which women's experiences are made visible in contemporary Slovak devised theatre, specifically in the work of writers and directors Veronika Malgot, Alžbeta Vrzgula, Júlia Rázusová and Michaela Fech. Their productions (including *Roľa*, *Eden – útek z raja*, *Outcast* and *Medza medzi nami*) articulate women's experiences as bodily, social and political categories. The paper examines the dramaturgical and directing strategies through which these artists present often intimate themes of womanhood, motherhood and the relationship between personal and social dimensions of the "female condition". Particular attention is paid to authentic testimonies by performers and to documentary and collective creative methods. The paper argues that the work of Malgot, Vrzgula and Rázusová, as well as other artists of the middle and younger generations, systematically disrupts dominant narratives of gender representation in theatre and introduces a new dramaturgical and directing approach into the Slovak context. Their productions are not merely spaces for representing women and, for example, the lives of particular individuals, as in another type of feminist-oriented theatre; they actively help create space for the public articulation of women's experiences. The aim is to show that these artists' projects make an important contribution to feminist discourse in Slovak performance art while also functioning as potential tools for social reflection and change.

Príspevok sa zameriava na spôsoby zviditeľňovania ženskej skúsenosti v súčasnom slovenskom autorskom divadle, konkrétne v tvorbe autoriek a režisérok Veroniky Malgot, Alžbety Vrzguly, Júlie Rázusovej a Michaely Fech. Ich inscenácie (o. i. *Roľa*, *Eden – útek z raja*, *Outcast*, *Medza medzi nami)* artikulujú ženskú skúsenosť ako telesnú, sociálnu aj politickú kategóriu. Príspevok skúma, s akými dramaturgickými a režijnými stratégiami tieto tvorkyne predostierajú často intímne témy ženstva, materstva, vzťahu medzi osobnou a spoločenskou rovinou „ženského údelu". Osobitná pozornosť je venovaná práci s autentickou výpoveďou performeriek, s dokumentárnymi a kolektívnymi tvorivými postupmi. Príspevok poukazuje na to, že tvorba Malgot, Vrzguly a Rázusovej, ale aj ďalších tvorkýň strednej a mladšej generácie systematicky narúša dominantné naratívy reprezentácie rodu v divadle a prináša do slovenského kontextu novú dramaturgicko-režijnú líniu. Ich inscenácie nie sú len priestorom pre reprezentáciu žien a napr. osudov konkrétnych osobností ako v inom type feministicky orientovaného divadla, ale aktívne spoluutvárajú priestor pre verejnú artikuláciu ženskej skúsenosti. Cieľom príspevku je ukázať, že projekty týchto tvorkýň predstavujú významný príspevok k feministickému diskurzu v slovenskom performatívnom umení a zároveň fungujú ako potenciálne nástroje spoločenskej reflexie a zmeny.

Martina Mašlárová completed her master's and doctoral studies at the Department of Theatre Studies, Theatre Faculty of the Academy of Performing Arts in Bratislava, where she currently teaches and serves as Vice-Dean for Studies. She was an editor and later editor-in-chief of the journal *kød*, is a member of the Slovak Centre of AICT and a co-founder of the civic association MLOKi. She publishes articles and studies in Slovak and international journals and books. She also serves as a jury member at amateur theatre competitions. She co-authored the questions for the theatre-themed

board game *Spoločenská hra v x dejstvách* and translated British critic Mark Fisher's book *How to Write About Theatre* into Slovak. She has worked as a dramaturge at Andrej Bagar Theatre in Nitra and currently works at Ján Palárik Theatre in Trnava, also collaborating with other Slovak and Czech theatres.

Magisterské aj doktorandské štúdium absolvovala na Katedre divadelných štúdií Divadelnej fakulty VŠMU, kde v súčasnosti pôsobí ako pedagogička a študijná prodekanka. Bola redaktorkou a neskôr šéfredaktorkou časopisu *kød*, je členkou Slovenského centra AICT a spoluzakladateľkou o.z. MLOKi. Články a štúdie publikuje v domácich aj zahraničných časopisoch a publikáciách. Venuje sa aj neprofesionálnemu divadlu ako porotkyňa postupových súťaží. Je spoluautorkou otázok do divadelnej *Spoločenskej hry v x dejstvách,* preložila knihu britského kritika Marka Fishera How to Write About Theatre (*Ako písať o divadle*). Ako dramaturgička pôsobila v DAB v Nitre, aktuálne pôsobí v Divadle Jána Palárika v Trnave a spolupracuje aj s inými slovenskými prípadne českými divadlami.

15:50–16:05 Zdenka Pašuthová

Poetický denník cisárovnej Sissi: od osobnej poézie k verejnému uvedeniu (Empress Sissi's Poetic Diary: From Personal Poetry to Public Performance)

Department of Theatre Management, Theatre Faculty, Academy of Performing Arts in Bratislava, Slovakia

The paper is the result of artistic research within the project The Princess and the Sea, carried out in cooperation between the Faculty of Music and Dance and the Theatre Faculty, with the involvement of secondary schools. The project is an open interdisciplinary and intergenerational platform combining poetry, object theatre, and music. Its primary source of inspiration was the poetry of Empress Elisabeth of Bavaria (1837–1898), who recorded her experiences and thoughts in a diary. The project focuses on the first part of that diary, which she titled *Nordsee Lieder*. It shows clear inspiration from Heinrich Heine's cycle of poems *North Sea*. Empress Sissi's poems were written during her travels between 1885 and 1887.

Príspevok je výsledkom umeleckého výskumu v rámci projektu Princezná a more, ktorý sa realizuje v spolupráci HTF a DF aj so zapojením stredných škôl. Projekt je otvorenou interdisciplinárnou a medzigeneračnou platformou, ktorá spája poéziu, divadlo objektu a hudbu. Základným inšpiračným zdrojom pre vznik tohto projektu bola poézia cisárovnej Alžbety Bavorskej (1837 – 1898), ktorá si svoje zážitky a predstavy zaznamenávala do denníka. Projekt sa zameriava na jeho prvú časť, ktorú autorka nazvala *Nordsee Lieder*. Je v ňom zrejmá inšpirácia cyklom básní Henricha Heineho *Severné more*. Básne cisárovnej Sissi vznikali počas jej ciest v rokoch 1885 – 1887.

Zdenka Pašuthová is a theatre scholar, dramaturge and university teacher. After graduating in theatre dramaturgy from the Academy of Performing Arts in Bratislava (1999), she worked in artistic practice, collaborating as a dramaturge with the German association Unser Theater (Schwabhausen) and working at BIBIANA, the International House of Art for Children in Bratislava. She later turned to the history and documentation of Slovak theatre, first at the Theatre Institute and subsequently at the Department of Theatre Studies, Theatre Faculty of the Academy of Performing Arts in Bratislava. She currently teaches at the Department of Theatre Management. Her major publications include studies in *The collected edition of J. Chalupka's works, Vol. I* (2012), *Marška – Denník Karla Baláka* (2011), *Hráme Čechova!* (2023), university textbooks *Mosty (na východ)* (2018) and *Ako vstúpiť do dejín (divadla)* (2024), and contributions to the collective monographs *Dejiny slovenskej drámy 20. storočia* (2011) and *Dejiny slovenského divadla I.* (2018). She occasionally works as a dramaturge and author with theatres, especially in productions for children and young people.

Doc. Mgr. art. Zdenka Pašuthová, ArtD. – teatrologička, dramaturgička, vysokoškolská pedagogička. Po skončení štúdia divadelnej dramaturgie na VŠMU (1999, Mgr. art.) sa aktívne venovala umeleckej tvorbe. Ako dramaturgička spolupracovala s nemeckým občianskym združením Unser Theater (Schwabhausen), pôsobila v BIBIANE, medzinárodnom dome umenia pre deti v Bratislave. Neskôr sa začala venovať dejinám slovenského divadla a ich dokumentácii v Divadelnom ústave a následne na Katedre divadelných štúdií Divadelnej fakulty Vysokej školy múzických umení. V súčasnosti pôsobí na Katedre divadelného manažmentu. K jej najvýznamnejším publikáciám patria štúdie v *Súbornom vydaní diela J. Chalupku I.* (2012), *Marška – Denník Karla Baláka* (2011), *Hráme Čechova!* (2023), vysokoškolské učebnice *Mosty (na východ)* (2018), *Ako vstúpiť do dejín (divadla)* (2024), tiež príspevky do

súhrnných kolektívnych monografií *Dejiny slovenskej drámy 20. storočia* (2011) a *Dejiny slovenského divadla I.* (2018). Ako dramaturgička a autorka príležitostne spolupracuje s viacerými divadlami, najmä v oblasti tvorby pre deti a mládež.

MASTERCLASS 17:30–18:30 Iveta Škripková

Myšlienky o divadle: rodovo citlivé & rodovo slepé divadlo? (Reflections on Theatre: Gender-Sensitive & Gender-Blind Theatre?)

Independent theatre practitioner, former Director of the Puppet Theatre at the Crossroads, Slovakia

In the 1970s, a new feminist theatre scholarship emerged as an academic response to the boom in women's theatrical activity resulting from the social changes brought about by the second wave of the feminist movement in Western Europe and the United States. Feminisms in theatre were unfamiliar in our context and remain little discussed to this day. Since 1989, Czech and Slovak theatre scholarship has sought to integrate with European theatrical developments, but this has not been the case with feminist theatre. It is as though we missed the opportunity to use gender as part of theatrical creativity. In today's theatre environment, there is a growing demand for women's voices, and so-called feminist themes are frequently discussed. Can theatre be feminist without reflecting on gender as an analytical category in the creative process? Can theatre inspired by the movement's themes and by female protagonists be gender-blind? Do feminisms exist in contemporary theatrical practice? This contribution addresses gender thinking in theatre.

V 70. rokoch 20. storočia sa sformovala nová feministická teatrológia ako odborná reakcia na boom divadelnej aktivity žien v dôsledku spoločenských zmien druhej vlny feministického hnutia v Západnej Európe a v USA. Feminizmy v divadle neboli známe v našom kontexte a dodnes sú málo reflektované. Pre českú a slovenskú teatrológiu je po roku 1989 typická snaha o integráciu s európskym divadelným dianím, avšak v prípade feministického divadla to tak nie je. Akoby sme šancu, využiť rod ako súčasť divadelnej kreativity, zmeškali. V aktuálnom divadelnom prostredí silnie dopyt po ženskom hlase a často sa pertraktujú tzv. feministické témy. Môže byť divadlo feministickým bez reflektovania rodu ako analytickej kategórie v tvorbe? Môže byť divadlo inšpirované témami hnutia a ženskými hrdinkami, rodovo slepé? Existujú feminizmy v súčasnej divadelnej praxi? Príspevok sa venuje rodovému mysleniu v divadle.

PIATOK 13. NOVEMBRA 2026 / FRIDAY, 13 NOVEMBER 2026

9:15–9:55 Kata Oltai

Everything is the same, yet different

Independent curator and art historian, Hungary

Everything Is the Same Yet Different
Remarks on Feminist Curating under Orbán's Regime in Hungary and What Is to Be Done

The lecture examines the position of women and feminist discourse in Hungarian visual arts, beginning with the intellectual and cultural climate before 2010. It considers how women's visibility and representation were shaped by the shared socialist and post-socialist legacy of Central and Eastern Europe, as well as by Hungary's specific political and cultural circumstances. The first part traces political and cultural transformations in Hungary over the past sixteen years, focusing on legislative changes, cultural policies, and institutional developments. Particular attention is paid to the growing influence of social and cultural conservatism, the reinforcement of traditional gender and family roles, and the increasing control of political power over cultural institutions. The lecture also addresses the emergence of institutional apoliticism within major cultural organisations. The second part explores selected examples of feminist and activist curatorial practices that developed in response to these conditions. It examines curating as a form of institutional critique and political intervention, challenging the use of art as a vehicle for soft propaganda, patriarchal structures within the art world and society, and intersecting inequalities related to gender, race, class, and sexuality. These initiatives are considered as forms of resistance that seek to create alternative institutional spaces, amplify marginalised voices, and question the social and political conditions of artistic production and representation.

Prednáška skúma postavenie žien a feministického diskurzu v maďarskom výtvarnom umení, pričom vychádza z intelektuálnej a kultúrnej klímy pred rokom 2010. Venuje sa tomu, ako viditeľnosť a reprezentáciu žien formovalo spoločné socialistické a postsocialistické dedičstvo strednej a východnej Európy, ale aj špecifické politické a kultúrne podmienky Maďarska. Prvá časť sleduje politické a kultúrne premeny Maďarska za posledných šestnásť rokov so zameraním na legislatívne zmeny, kultúrnu politiku a vývoj inštitúcií. Osobitnú pozornosť venuje rastúcemu vplyvu spoločenského a kultúrneho konzervativizmu, posilňovaniu tradičných rodových a rodinných rolí a čoraz výraznejšiemu zasahovaniu politickej moci do fungovania kultúrnych inštitúcií. Zaoberá sa tiež nástupom inštitucionálnej apolitickosti vo významných kultúrnych organizáciách. Druhá časť predstavuje vybrané príklady feministických a aktivistických kurátorských postupov, ktoré vznikali ako reakcia na tieto podmienky. Kurátorstvo skúma ako formu inštitucionálnej kritiky a politickej intervencie, ktorá spochybňuje využívanie umenia ako nástroja mäkkej propagandy, patriarchálne štruktúry v umeleckom prostredí aj spoločnosti a vzájomne sa prelínajúce nerovnosti súvisiace s rodom, rasou, triedou a sexualitou. Tieto iniciatívy predstavuje ako formy odporu, ktoré sa usilujú vytvárať alternatívne inštitucionálne priestory, zviditeľňovať marginalizované hlasy a spochybňovať spoločenské a politické podmienky umeleckej tvorby a reprezentácie.

Kata Oltai is a Hungarian art historian and independent curator with a background in art history, aesthetics, French studies, and anthropology. She worked at the Ludwig Museum in Budapest until 2011 and subsequently developed independent curatorial projects focused on feminism, cultural representation, and marginalised voices. In 2015, she founded FERi, an independent feminist gallery in Budapest, which operated until 2021. She later initiated TANGÓ, a community-oriented cultural project exploring local participation and social relations. For the past six years, she has directed Sincerely Yours Space, an independent cultural office focusing on socially engaged artistic practices and contemporary social issues.

Kata Oltai je maďarská historička umenia a nezávislá kurátorka, ktorá študovala dejiny umenia, estetiku, francúzske štúdiá a antropológiu. Do roku 2011 pôsobila v Ludwig Museum v Budapešti, následne sa venovala nezávislým kurátorským projektom zameraným na feminizmus, kultúrnu reprezentáciu a marginalizované hlasy. V roku 2015 založila nezávislú feministickú galériu FERi v Budapešti, ktorá fungovala do roku 2021. Neskôr iniciovala komunitne orientovaný kultúrny projekt TANGÓ, zameraný na miestnu participáciu a spoločenské vzťahy. Posledných šesť rokov vedie Sincerely Yours Space, nezávislú kultúrnu kanceláriu zameranú na spoločensky angažované umelecké postupy a súčasné spoločenské otázky.

10:15–10:30 Zuzana Augustová

Inovativní poetika divadelních textů Elfriede Jelinek (Innovative Poetics in Elfriede Jelinek's Theatre Texts)

Institute of Czech Literature, Czech Academy of Sciences, Czech Republic

I will examine changes in the poetics of Elfriede Jelinek's theatre texts, considering both her innovative handling of dramatic form and her pronounced stylisation, even deformation, of language. Through these means, the author initially addresses the issue of Nazism in a subtle way in her first full-length plays. Experimentation with language is a defining feature of her texts, as is experimentation with dramatic form and its individual components.

Príspevok sa zameriava na premeny poetiky divadelných textov Elfriede Jelinek, predovšetkým na jej inovatívnu prácu s dramatickou formou a výraznú štylizáciu, ba až deformáciu jazyka. Prostredníctvom týchto postupov autorka vo svojich prvých celovečerných hrách spočiatku nenápadne tematizuje problematiku nacizmu. Pre jej texty je určujúce experimentálne zaobchádzanie s jazykom, ako aj s dramatickou formou a jej jednotlivými zložkami.

Zuzana Augustová is a Czech theatre scholar, translator and educator. She studied theatre and film at Charles University in Prague and at the University of Vienna. She works at the Institute of Czech Literature of the Czech

Academy of Sciences and at the Department of German and Slavic Studies of the University of West Bohemia in Plzeň. Her research focuses on German-language theatre and drama as well as Czech theatre and drama. Her monographs include *Thomas Bernhard* (2003), *Umění životu nebezpečné* (2018) and *Experiment jako kritika nacismu* (2020). She translates drama, prose and scholarly writing from German, including works by Elfriede Jelinek, Thomas Bernhard, Peter Handke and Arthur Schnitzler.

Zuzana Augustová je teatrologička, prekladateľka a pedagogička. Vyštudovala divadelnú a filmovú vedu na Karlovej univerzite v Prahe a na Viedenskej univerzite. Pôsobí v Ústave pre českú literatúru Akadémie vied ČR a na Katedre germanistiky a slavistiky Západočeskej univerzity v Plzni. Zameriava sa na divadlo a drámu nemeckojazyčnej oblasti a na české divadlo a drámu. Vydala monografie *Thomas Bernhard* (2003), *Umění životu nebezpečné* (2018) a *Experiment jako kritika nacismu* (2020). Z nemčiny prekladá dramatické texty, prózu a odbornú literatúru vrátane diel Elfriede Jelinek, Thomasa Bernharda, Petera Handkeho a Arthura Schnitzlera.

10:30–10:45 Kristina Lelovac

Actors Training Seen Through Feminist Lens

Faculty of Dramatic Arts, Ss. Cyril and Methodius University in Skopje, North Macedonia

This paper will present the process and findings of a series of workshops that I will conduct until September 2026 with former and current students and professors of the Faculty of Dramatic Arts in Skopje. Inspired by bell hooks's understanding of education as the practice of freedom and Nawal El Saadawi's teaching on creativity as disobedience, we will jointly explore the curriculum, literature presented as the canon, and our relationships as students and teachers from a feminist perspective, through group exercises, shared journaling, collective reading and feedback.

Tento článok predstaví proces a zistenia zo série workshopov, ktoré som viedla do septembra 2026 s bývalými a súčasnými študentmi a profesormi Fakulty dramatických umení v Skopje. Inšpirovaní bell hooks a jej chápaním vzdelávania ako praktizovania slobody a učením Nawal El Saadawi o kreativite ako neposlušnosti, prostredníctvom skupinových cvičení, písania denníkov, kolektívneho čítania a spätnej väzby spoločne preskúmame učebné osnovy, literatúru prezentovanú ako kánon, ako aj naše vzťahy medzi študentmi a učiteľmi z feministickej perspektívy.

Kristina Lelovac is actress~performer and curator of performing arts. She performs and collaborates in the development of interdisciplinary artistic projects, exclusively on the independent cultural scene. She teaches Drama Acting and Contemporary Performing Practices at the Faculty of Dramatic Arts in Skopje, embedding her pedagogical work in critical pedagogies and feminist principles of non-hierarchical exchange, care, equality and solidarity. She is one of the co-founders of the Festival of Feminist Culture and Action ПРВО ПА ЖЕНСКО (FIRSTBORN GIRL), the Performing arts platform REHEARSING FEMINIST FUTURES and its School for Feminist Dramaturgical Pondering.

Kristina Lelovac je herečka, performerka a kurátorka performatívneho umenia. Účinkuje a spolupracuje na tvorbe interdisciplinárnych umeleckých projektov výlučne na nezávislej kultúrnej scéne. Na Fakulte dramatických umení v Skopje vyučuje herectvo a súčasné performatívne postupy, pričom jej pedagogická prax vychádza z kritickej pedagogiky a feministických princípov nehierarchickej výmeny, starostlivosti, rovnosti a solidarity. Patrí k spoluzakladateľkám Festivalu feministickej kultúry a aktivizmu ПРВО ПА ЖЕНСКО (FIRSTBORN GIRL), platformy performatívneho umenia REHEARSING FEMINIST FUTURES a jej Školy feministického dramaturgického uvažovania.

10:45–11:00 Maja Hriešik

Invisible Women's Touch – The Making of the Slovak Contemporary Dance Scene

Department of Dance, Music and Dance Faculty, Academy of Performing Arts in Bratislava, Slovakia

The paper addresses the significant organisational and dramaturgical contributions of women artists who, after 1989, played a decisive role in establishing contemporary dance as an art form in Slovakia and who, alongside their own artistic work, laid the foundations for new formats, events, companies and educational formats and approaches. Women's initiative, engagement and indeed self-realisation through dance have been general characteristics of this art

form since the modernist period. However, the suppression of avant-garde tendencies during the Slovak State and socialist Czechoslovakia interrupted the flourishing of modernism during the First Czechoslovak Republic, which had introduced the concepts of the woman as author, experimenter and organiser. For many decades thereafter, women's emancipation, or rather their more innovative artistic contribution, was restricted and suppressed, and received attention only exceptionally. The author seeks to highlight the contribution of women to building the field and to identify the reasons why their immense efforts so often remain overlooked or outside institutional frameworks.

Príspevok sa venuje významnému organizačnému a dramaturgickému vkladu ženských umelkýň, ktoré po roku 1989 zásadne prispeli k etablovaniu súčasného tanca ako umeleckej formy a ktoré popri vlastnej umeleckej tvorbe dali základy novým formátom, podujatiam, telesám a vzdelávacím formátom/prístupom. Iniciatíva žien a ich angažovanosť ba sebarealizácia prostredníctvom tanca je všeobecným znakom tohto umeleckého druhu od obdobia moderny. Potláčaním avantgardných tendencií počas Slovenského štátu a socialistického Československa sa však prerušuje prvorepublikový rozmach moderny, ktorý priniesol koncept ženy-autorky, ženy-experimentátorky, ženy-organizátorky, a tak sa na dlhé desaťročia emancipácia, respektíve inovatívnejší umelecký vklad ženských umelkýň redukuje a tlmí, a len ojedinele sa mu dostáva pozornosť. Autorka sa usiluje osvetliť prínos ženských osobností v budovaní odvetvia ako aj pomenovať dôvody, pre ktoré mnohokrát ich obrovské úsilie zostáva prehliadané, respektíve zostáva mimo inštitucionálnych rámcov.

Maja Hriešik was born in Novi Sad, Serbia. She studied aesthetics at the Faculty of Arts of Comenius University, theatre directing and dramaturgy at the Academy of Performing Arts, and completed her doctoral studies at the Department of Theatre History and Theory at the Academy of Performing Arts in Bratislava. She is a dramaturge, theorist and cultural practitioner in contemporary dance, occasionally also working in film and contemporary opera. She helped establish PLAST, a professional platform for Slovak dancers, and works to develop the field, currently including links between dance, science and conservation in the context of the climate crisis. She researches the theory of dance dramaturgy and works as a dramaturgical coach and mentor. She teaches as an assistant professor at the Department of Dance, Academy of Performing Arts in Bratislava.

Maja Hriešik sa narodila v Novom Sade, Srbsko. Absolvovala štúdium estetiky na Filozofickej fakulte UK a divadelnej réžie a dramaturgie na Vysokej škole múzických umení a doktorandské štúdium na katedre Divadelných dejín a teórie VŠMU. Je dramaturgičkou, teoretičkou a kultúrnou pracovníčkou v oblasti súčasného tanca, príležitostne sa venuje aj filmu a súčasnej opere. Ako kultúrna pracovníčka stála pri zrode profesionálnejplatformy slovenských tanečníkov PLAST, venuje sa etablovaniu odvetvia, aktuálne aj prepájaniu tanca s vedou a ochranárstvom v kontexte klimatickej krízy. Zaoberá sa teóriou tanečnej dramaturgie a je vyhľadávanou koučkou a dramaturgickou mentorkou. Ako odborná asistentka učí na Katedre tanečnej tvorby na Vysokej škole múzických umení v Bratislave.

11:00–11:15 Eva Kyselová

Ženy dělají vlny. Současná česká ženská tvorba v divadle a performativním umění (Women Making Waves: Contemporary Czech Women's Work in Theatre and Performance Art)

Department of Theory and Criticism, Theatre Faculty, Academy of Performing Arts in Prague, Czech Republic

The paper focuses on several theatre productions through which their creators sought to open a social and artistic discussion about inequality and equality, the search for identity, normative representations of history and the disruption of such images, the patriarchal social framework, and women's position in theatre. The selected works under examination *(21 (Dvacetjedna)*, *Hes/he is Nancy Joe*, *Istanbulská úmluva*, *Black Dress*, *Masaryk/ová, The Black Rider*, *How Is the Weather?*) represent not only a diversity of artistic approaches across genres in contemporary Czech theatre but also a broad spectrum of women creators and collectives from the middle and younger-middle generations and from different cultural and national backgrounds (Miřenka Čechová, Barbara Herz, Becka McFadden, Silvia Vollmann, Veronika Kos Loulová, Secondhand Women). They entered professional Czech theatre and performance after 2000 with a clear artistic vision based on experimentation, confrontation with tradition, and the expression of

personal and therefore political positions. The paper will provocatively attempt to show where feminist engaged theatre begins (and where it certainly does not end), regardless of the labels so often attached to it.

Príspevok sa sústredí na niekoľko inscenačných projektov, ktorými sa tvorcovia a tvorkyne rozhodli otvoriť spoločenskú a umeleckú diskusiu nad otázkami ne/rovnosti, hľadania identity, normatívneho zobrazovania dejín a nabúravania takýchto obrazov, patriarchálneho spoločnského rámca, alebo postavenia žien v divadle. Vybrané skúmané diela (*21(Dvacetjedna, Hes/he is Nancy Joe, Istanbulská úmluva, Black dress, Masaryk/ová, The Black rider, How is the weather?*) reprezentujú nielen rozmanitosť tvorivých prístupov v súčasnom českom divadle naprieč žánrami, ale súčasne predstavujú široké spektrum tvorkýň a kolektívov strednej a mladšej strednej generácie, ale aj odlišného kultúrneho a národného zázemia (Miřenka Čechová, Barbara Herz, Becka McFadden, Silvia Vollmann, Veronika Kos Loulová, Secondhand women), ktoré vstúpili do profesionálneho českého divadla a performatívneho priestoru po roku 2000 s jasnou umeleckou víziou založenou na experimente a konfrontácii s tradíciou, a deklarovaním osobných, ergo politických postojov. Príspevok sa pokúsi provokatívne ukázať, kde začína feministické angažované divadlo (a kde rozhodne nekončí) bez ohľadu na nálepkovanie, ktoré sa mu často dostáva.

Mgr. art. Eva Kyselová, PhD. studied Theatre studies at the Academy of Performing Arts in Bratislava and then finished her PhD studies at the Theatre faculty of the Academy of Performing Arts in Prague. At present she is Assistant Professor on Department of theory and criticism and teaches mostly theatre history, and cooperates with other departments of the faculty. Her reserarch is focused on theatre history of Czech and Slovak theatre and their contemporary mutual relationships, feminist theatre and drama and modern tendencies in contemporary theatre. As a critic she cooperates with theatre magazines in Czech and Slovak and writes about drama theatre, puppet and alternative theatre. As

Eva Kyselová, PhD., študovala divadelnú vedu na Vysokej škole múzických umení v Bratislave a doktorandské štúdium absolvovala na Divadelnej fakulte Akadémie múzických umení v Prahe. V súčasnosti pôsobí ako odborná asistentka na Katedre teórie a kritiky, kde vyučuje najmä dejiny divadla a spolupracuje aj s ďalšími katedrami fakulty. Jej výskum sa zameriava na dejiny českého a slovenského divadla a ich súčasné vzájomné vzťahy, feministické divadlo a drámu a moderné tendencie v súčasnom divadle. Ako kritička spolupracuje s českými a slovenskými divadelnými časopismi a píše o činohernom, bábkovom a alternatívnom divadle.

VYSOKÁ ŠKOLA MÚZICKÝCH UMENÍ

Main financial supporter

Visegrad Fund

The project is co-financed by the governments of Czechia, Hungary, Poland and Slovakia through Visegrad Grants from the International Visegrad Fund. The mission of the Fund is to advance ideas for sustainable regional cooperation in Central Europe.

Projekt je spolufinancovaný vládami Česka, Maďarska, Poľska a Slovenska prostredníctvom Vyšehradských grantov Medzinárodného vyšehradského fondu. Poslaním fondu je podporovať myšlienky udržateľnej regionálnej spolupráce v strednej Európe.

The project is supported by the Internal Grant Programme of the Academy of Performing Arts in Bratislava.

Projekt je realizovaný s finančnou podporou Interného grantového programu Vysokej školy múzických umení v Bratislave.

Film Screening Partner / Partner filmovej projekcie: KineDok